

Claire Keegan Antarktis

Översättning av
Erik Andersson

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

Tidigare utgivet av Claire Keegan på svenska:

Det tredje ljuset/Små ting som dessa, 2021

Genom blå hagar, 2023

I senaste laget, 2024

Citat:

s. 59 *Oskuldens och erfarenhetens sånger* av William Blake,
översättning av Viveka Heyman, Allhems förlag, 1960

DENNA BOK HAR PUBLICERATS MED STÖD FRÅN
LITERATURE IRELAND

Wahlström & Widstrand
Box 3159, 103 63 Stockholm
www.wwd.se | info@wwd.se

ISBN 978-91-46-24433-2
COPYRIGHT © Claire Keegan, 1999
ORIGINALET'S TITEL *Antarctica*
ÖVERSÄTTNING Erik Andersson
OMSLAG Sara R. Acedo
FÖRSTA TRYCKNINGEN
TRYCK ScandBook, EU 2026

Antarktis

Varje gång den lyckligt gifta kvinnan reste bort undrade hon hur det skulle kännas att ligga med en annan man. Den här helgen var hon fast besluten att ta reda på det. Det var december; hon kände ridån falla över ännu ett år. Hon ville göra det innan hon blev för gammal. Hon var säker på att hon skulle bli besviken.

På fredagskvällen tog hon tåget in till stan, satt och läste i en förstaklassvagn. Deckaren intresserade henne inte; hon hade redan förstått hur den skulle sluta. Hon blickade ut genom fönstret. Ett fåtal upplysta hus, glödande punkter, blinkade förbi i mörkret. Hon hade lämnat en skål med makaroner och ost till barnen, hämtat makens kostymer från kemitvätten. Hon hade sagt till honom att hon skulle julhandla. Han hade inga skäl att inte tro henne.

När hon kom till stan tog hon en taxi till hotellet. De gav henne ett litet vitt rum med utsikt över Vicar's Close, en av de äldsta gatorna i England, två stenhuslängor med höga skorstenar i granit där prästerna bodde. Den kvällen satt hon i hotellbaren och smuttade på en tequila med lime, men ingenting hände. Gamla gubbar läste sina tidningar, det var glest mellan gästerna, men det gjorde henne inget: hon behövde få sova ut. Hon stöp ner i sin hyrda säng och sov utan drömmar och vaknade när klockorna klämtade i katedralen.

På lördagen gick hon till köpcentret. Det var mycket familjer ute som knuffade sina barnvagnar genom förmiddags-trängseln, en tät ström av människor som flödade in genom de automatiska glasdörrarna. Hon köpte ovanliga julklappar åt barnen, sådant hon trodde att de inte väntade sig. Hon köpte en elektrisk rakapparat åt den äldste sonen — han nalkades den åldern — en atlas åt flickan och åt maken en dyr guldklocka med en stram vit urtavla.

På eftermiddagen klädde hon om, satte på sig en kort plommonfärgad klänning, högklackat, det mörkaste läppstiftet hon hade och gick ner på stan igen. En jukeboxlåt, »The ballad of Lucy Jordan«, lockade in henne i en pub, ett omgjort fängelse med galler för fönstren och lågt tak med bjälkar. Enarmade banditer flimrade i ett hörn, och just när hon satte sig på en barstol föll en liten skock med mynt i skålen. På barstolen intill satt en karl i en skinnjacka som såg ut som om den borde ha skänkts till välgörande ändamål för länge sedan.

»Hallå där«, sade han. »Dig har jag inte sett förut.« Han var rödlätt, en guldkedja dinglede innanför en hawaiiskjorta, smutsbrunt hår. Hans glas var nästan tomt.

»Vad dricker du?« sade hon.

Han visade sig vara en riktig pratkvart, berättade sitt livs historia, att han jobbade natt på ålderdomshemmet. Att han bodde ensam, var föräldralös, saknade släktingar förutom en kusin någonstans som han aldrig träffat. Det fanns inga ringar på hans fingrar.

»Jag är den ensammaste mannen i världen«, sade han.
»Du då?«

»Jag är gift.« Hon sade det innan hon förstod vad hon sade.

Han skrattade. »Spela biljard med mig.«

»Jag vet inte hur man gör.«

»Spelar ingen roll«, sade han, »jag lär dig. Du kommer att sänka den svarta innan du vet ordet av.« Han stoppade mynt i ett inkast och drog i något och ett mindre jordskred av bollar tumlade ner i ett svart hål under bordet.

»Hela och halva«, sade han och kritade kön. »Du får välja vilken du vill vara. Jag spränger.«

Han lärde henne att böja sig djupt ner och ta sikte, att titta på köbollen när hon sköt, men han lät henne inte vinna något spel. När hon gick in på damernas var hon full. Hon kunde inte hitta var toalettpappret började. Hon lutade pannan mot den svala spegeln. Hon mindes inte att hon någonsin varit så här full. De drack upp det sista och gick ut. Luften kändes vass i lungorna. Molnen törnade emot varandra på himlen. Hon lät huvudet hänga bakåt för att se på dem. Hon önskade att hela världen skulle bli omåttligt underbart röd för att gå ihop med hennes sinnesstämning.

»Vi går«, sade han. »Jag ska guida dig.«

Hon föll in i hans takt och lyssnade på hans knarrande jacka när han förde henne ner på en stig där vallgraven svängde runt katedralen. En gubbe stod utanför Biskopens palats och sålde torrt bröd till fåglarna. De köpte lite och ställde sig vid vattenkanten och matade fem svanungar vars fjädrar höll på att bli vita. Bruna änder flög över vattnet och landade i en vacker kaskad i vallgraven. När en svart labrador kom skuttande på stigen flög en svärm duvor upp unisont och hamnade som genom ett trolleri i träden.

»Jag känner mig som Franciskus av Assisi«, skrattade hon.

Det började regna; hon kände det mot ansiktet som små elchocker. De gick tillbaka upp över torget där stånden tagit skydd under presenningar. Där såldes allting: illaluktande

begagnade böcker och porslinsallrikar, stora röda julstjärnor, järnekskransar, mässingsprydnadssaker, färsk fisk som låg med döda ögon på en bädd av is.

»Följ med hem«, sade han. »Jag kan laga mat åt dig.«

»Ska du laga mat åt mig?«

»Äter du fisk?«

»Jag äter allt«, sade hon, och han verkade road.

»Jag vet vad du är för sort«, sade han. »Du är vild. Du är en sådan där vild medelklasskvinna.«

Han valde en havsöring som såg ut som om den fortfarande levde. Fiskförsäljaren högg av huvudet och slog in den i folie. Han köpte en burk svarta oliver och en skiva fetaost från den italienska kvinnan i delikatesståndet längst bort. Han köpte lime och colombianskt kaffe. Hela tiden, vid varje stånd de gick förbi, frågade han om hon ville ha något. Han var frikostig med sina pengar, hade dem hopskrunklade i fickorna som gamla kvitton, slätade inte ens ut sedlarna när han sträckte fram dem. På väg hem stannade de vid en spritbutik, köpte två flaskor Chianti och en lott, och det ville hon absolut betala för.

»Vi delar på vinsten om det blir någon«, sade hon. »Vi åker till Bahamas.«

»Hoppas inte för mycket«, sade han och såg på medan hon gick ut genom dörren som han höll upp. De gick på kullerstengatorna, förbi barberaren där en man satt och lutade huvudet bakåt och blev rakad. Gatorna blev smala och vindlande; nu var de utanför stadens ljus.

»Bor du i förorterna?« frågade hon.

Han svarade inte, fortsatte bara gå. Hon kände lukten av fisken. När de kom till en grind i smidesjárn sade han »till vänster«. De gick in under ett valv och kom ut i en återvänds-

gränd. Han låste upp dörren till ett hyreshus och gick bakom henne till översta våningen.

»Fortsätt«, sade han när hon stannade på trappavsatserna. Hon fnissade och gick vidare uppåt, fnissade och gick vidare igen, stannade högst upp.

Dörren behövdes smörjas: gångjärnen gnisslade när han sköt upp den. Väggarna i hans lägenhet var tomma och ljusa, fönsterbräderna dammiga. En fläckig mugg stod ensam i diskhon. En vit perserkatt hoppade ner från en sammetssoffa i vardagsrummet. Allt var sjaskigt, som en plats som tidigare varit bebodd; fikusen sträckte sig ut över mattan mot en gatljusrektangel under ett högt fönster. Det luktade dävet. Ingen telefon syntes till, inga fotografier, inga prydnadssaker, ingen julgran.

Ett stort gjutjärnsbadkar stod i badrummet på blå stål-tassar.

»Vilket badkar«, sade hon.

»Vill du ta ett bad?« sade han. »Testa det. Fyll på och dyk i. Varsågod, känn dig som hemma.«

Hon fyllde badkaret, lät vattnet bli så varmt som hon kunde uthärda. Han kom in och tog av sig på överkroppen och rakade sig vid handfatet med ryggen mot henne. Hon blundade och hörde hur han löddrade in ansiktet, knackade kniven mot handfatet och rakade sig. Det var som om de hade gjort alltsammans tidigare. Hon tänkte att han var den minst hotfulla man hon någonsin träffat. Hon höll för näsan och gled ner under vattnet och lyssnade på blodet som pumpade i huvudet, hur det rusade och stockade sig i hjärnan. När hon kom upp stod han där i ångorna, torkade bort det sista raklöddret från hakan och log.

»Har du kul?« sade han.

När han hade tvålats in en tvättlapp reste hon sig. Vattnet föll från axlarna och rann längs benen. Han började med fötterna och arbetade sig uppåt, tvättade henne i stadiga och långsamma cirklar. Hon såg bra ut i det gula rakluset, lyfte på fötterna och armarna och vände sig om likt ett barn. Han lät henne sjunka ner i vattnet igen och sköljde av henne, svepte in henne i en handduk.

»Jag vet vad du behöver«, sade han. »Du behöver bli ompysslad. Det finns inte en kvinna på jorden som inte behöver bli ompysslad. Stanna där.« Han gick ut och kom tillbaka med en kam och började reda ut toforna i hennes hår. »Titta här«, sade han. »Du är en äkta blondin. Du har blonda fjun, som en persika.« Han lät knogen glida längs hennes nacke och följa ryggraden ner.

Sängen var av mässing med ett vitt gåsdunstäcke och svarta örngott. Hon lossade hans bälte, drog ut det ur hållorna. Spännet skramlade till när det slog i golvet. Hon knäppte upp byxorna. Han var inte vacker naken, men det fanns något väl lustigt hos honom, något okrossbart och solitt i hans kroppsbyggnad. Huden var varm.

»Låtsas att du är Amerika«, sade hon. »Så är jag Columbus.«

Under sängkläderna, nere mellan hans fuktiga lår, utforskade hon hans nakenhet. Allt på hans kropp var nytt. När hon trasslade in fötterna i lakanen kastade han iväg dem. Hon var förvånansvärt stark i sängen, en iver som gjorde honom mörbultad. Hon drog tillbaka hans huvud i håret, drack in doften av en främmande tvål på hans hals. Han kysste henne och kysste henne igen. Det var inte bråttom. Han hade en arbetares grova handflator. De stred mot sin lust, brottades med det som till sist avgick med segern. Efteråt rökte de — hon hade

inte rökt på många år, hade slutat före det första barnet. Hon sträckte sig efter askfatet när hon såg hagelpatronen bredvid klockradion.

»Vad är det här?» Hon tog upp den. Den var tyngre än den såg ut.

»Jaså den. Det är en present till någon.«

»Också en present«, sade hon. »Verkar som det inte bara är biljardbollar du träffar.« Hon sade det med ett skratt.

»Kom hit.«

Hon kurade ihop sig intill honom, och de somnade snabbt, en ljuv barnasömn, och vaknade i mörkret, hungriga.

Medan han satte igång med middagen tog hon plats i soffan med katten i knät och såg på en dokumentär om Antarktis, milsvitt med snö, pingviner som hasade fram i isande vindar, kapten Cook som seglade iväg för att hitta den försvunna kontinenten, isberg. Han kom ut med en kökshandduk över axeln och räckte henne ett glas kyld Chianti.

»Du är rätt förtjust i upptäcktsresande.« Han böjde sig ner över soffryggen och kysste henne.

»Ska jag göra något?» frågade hon.

»Nej«, sade han och gick tillbaka ut i köket.

Hon smakade på vinet och kände hur strupen öppnade sig igen, det kalla gled ner i magen på henne. Hon hörde honom hacka grönsaker, vattnet som bubblade på spisen. Middagsdofterna kom svävande genom rummen. Koriander, pressad lime, lök. Hon kunde fortsätta vara full; hon kunde leva så här. Han kom ut och dukade för två, tände ett tjockt grönt ljus, vek pappersservetter. De såg ut som små vita pyramider under den vakande ljuslågan. Hon stängde av teven och klappade katten. Dess vita hår föll på hans mörkblå morgonrock som var alldeles för stor för henne. Hon såg röken från

någon annans brasa sväva förbi fönstret, men hon tänkte inte på sin man, och hennes älskare nämnde inte hennes liv därhemma heller, inte en enda gång.

Över den grekiska salladen och den stekta öringen kom samtalet istället att handla om helvetet.

Som barn hade hon fått veta att helvetet var olika för alla, ens eget värsta tänkbara scenario. »Jag tänkte mig alltid att helvetet var olidligt kallt, ett ställe där man var halvt nedfrusen men aldrig helt förlorade medvetandet och man kände egentligen ingenting«, sade hon. »Det fanns inget där, bara en kall sol och så djävulen, som iakttog en.« Hon ryste och skakade på sig. Hon var högröd. Hon förde glaset till munnen och böjde nacken bakåt när hon svalde. Hon hade en fin lång hals.

»För min del«, sade han, »skulle helvetet i så fall ligga helt öde, ingen skulle vara där. Inte ens djävulen. Jag har alltid funnit tröst i att helvetet är bebott: alla mina vänner är där.« Han malde mer peppar över sin salladstallrik och rev ut limpans degiga innanmäte.

»I skolan sade nunnan att det skulle vara i all evighet«, sade hon och drog skinnet av öringen. »Och när vi frågade hur länge evigheten varade sade hon: 'Tänk på all sand i världen, alla stränder, alla sandtag, havsbottnar och öknar. Tänk er sedan all den sanden i ett timglas, som en jättelik äggklocka. Om ett sandkorn faller ner varje år så är evigheten den tid det tar för all sand i världen att passera genom glaset.' Tänk bara! Vi blev skräckslagna. Vi var väldigt små.«

»Tror du fortfarande på helvetet?« sade han.

»Nej. Det märks väl? Tänk om syster Emmanuel såg mig nu, när jag knullar med en fullständig främling, det vore dråpligt.« Hon bröt loss en bit öring och åt den med fingrarna.

Han lade ifrån sig besticken, knäppte händerna i knät och tittade på henne. Hon var mätt nu, lekte med maten.

»Du tror alltså att alla dina vänner också kommer att hamna i helvetet«, sade hon. »Låter trevligt.«

»Inte enligt din nunnas definition.«

»Har du många vänner? Du känner väl folk från jobbet.«

»Några stycken«, sade han. »Och du?«

»Jag har två goda vänner«, sade hon. »Två personer jag skulle kunna dö för.«

»Då är du lyckligt lottad«, sade han och reste sig för att koka kaffe.

Den kvällen var han omättlig, som om han var uthyrd till henne. Det fanns inget han inte ville göra.

»Du är en väldigt generös älskare«, sade hon efteråt och räckte honom cigarretten. »Du är väldigt generös, punkt slut.«

Katten hoppade upp på sängen och överrumplade henne.

»Herregud!« sade hon. Det var något läskigt med hans katt.

Cigarrettaskan föll på täcket men de var så fulla att de inte brydde sig om det. De var fulla och sorglösa och låg i samma säng under samma natt. Allt var ju så enkelt. Hög julmusik satte igång i lägenheten under. En gregoriansk mässa med munkar som sjöng.

»Vem bor där?«

»Tja, någon tant. Stendöv. Hon sjunger också. Hon är ensam där nere, vänder på dygnet.«

De lade sig till rätta för att sova, hon med huvudet mot insidan av hans axel. Han klappade henne på armen, som när man klappar ett djur. Hon härmade kattens spinnande, rullade på r:en som hon fått lära sig på spanskalektionerna, medan haglet slog mot fönsterrutorna.